

Liikunta-alan ja valmennuksen työelämätoimikunnan tilannekuva 2018-2019

Liikunta-alan ja valmennuksen työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2018 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2019 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2019 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2020 alkuvuodesta. Tarkistettavat suoritustiedot julkaistaan myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018		2019	
	koko tutkinto	tutkinnon osat	koko tutkinto	tutkinnon osat
Liikunnanohjauksen perustutkinto	399	3 502	354	2 965
Valmennuksen ja seuratoiminnan oa	0		24	
Terveyttä edistävän liikuntaneuvonnan oa	0		35	
Liikunnan palvelutoiminnan oa	0		9	
Tyhjä	0		286	
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	0	0	23	168
Liikunnan oa	0		2	
Valmennuksen oa	0		21	
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	31	147	67	286
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	0	0	1	0
Valmennuksen erikoisammattitutkinto	16	14	7	16
Liikunnan ammattitutkinto	230	772	212	497
Liikuntapaikkamestarin erikoisammattitutkinto	8	21	10	20

Valmentajan ammattitutkinto	118	370	156	366
Valmentajan erikoisammattitutkinto	16	90	11	18
Yhteensä	818	4 916	841	4 336

**Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia.*

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2018		2019	
	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osa/osia	tavoitteena koko tutkinto	tavoitteena tutkinnon osa/osia
Liikunnanohjauksen perustutkinto	3476	26	2946	19
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	0	0	138	30
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	146	1	285	1
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	0	0	0	0
Valmennuksen erikoisammattitutkinto	14	0	16	0
Liikunnan ammattitutkinto	752	20	485	12
Liikuntapaikkamestarin erikoisammattitutkinto	21	0	20	0
Valmentajan ammattitutkinto	370	0	366	0
Yhteensä	3476	26	2946	19

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Tutkinnon osia suoritetaan paljon. Haasteena, että löytyykö kaikille tutkinnon suorittaneille töitä.

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinnon osalta määrien kehittyminen on ollut positiivista.

Valmentajan ammattitutkinto vastaa hyvin työelämätarpeisiin.

Liikuntaohjaajien koulutusta on lisätty ammattikorkeakoulussa. Sillä voisi olla vaikutusta Liikuntaohjauksen perustutkinnon tutkinnon ja tutkinnon osien suoritusmääriin.

Miten jatkossa täytetään koulutuspaikat, on haaste tulevaisuudessa.

Erikoisammattitutkinnon koulutuksia järjestetään esim. joka toinen vuosi, ei joka vuosi.

Työelämän toiveena on, että valinnaisia tutkinnon osia olisi riittävästi tarjolla.

Marginaalisesti suoritettut tutkinnot ja osaamisalat

Uusi lainsäädäntö mahdollistaa tutkinnon osien suorittamiset.

Tulevaisuudessa tutkintojen osien suorittamiset tulevat kasvamaan tietoisuuden lisääntymisen myötä.

Tämä on työelämän näkökulmasta hyvä asia.

Liikuntapaikka-alalla suoritetaan pääosin koko tutkintoja. Nähdään mahdollisuutena ja se koetaan houkuttelevana.

Osatutkintojen kautta päästää nopeammin kiinni työelämään.

Rinnakkaisista tutkinnon osista on mahdollisuus valita tutkinnon osia.

Oma hyöty työelämässä. Mahdollistaa elinikäisen oppimisen.

Mukana siirtymäajalla olevia tutkintoja: päällekkäisyyksiä liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinnossa ja valmentajan erikoisammattitutkinnossa.

Valmentajan erikoisammattitutkinto vastaa työelämän tarvetta määrällisesti.

Tutkintojen järjestäminen

Tutkinto	Järjestämisluvat	Aktiiviset järjestäjät	Lisätietoja
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	14	9	voimaantulo 1.1.2019
Liikunnanohjauksen perustutkinto	9	9	voimaantulo 1.8.2018
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	5	3	voimaantulo 1.8.2018
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	3	0*	voimaantulo 1.1.2019
Valmennuksen erikoisammattitutkinto	10	3	voimaantulo 1.1.2018
Liikunnan ammattitutkinto	12	9	siirtymäajalla 31.12.2021 saakka
Liikuntapaikkamestarin erikoisammattitutkinto	2	2	siirtymäajalla 31.12.2021 saakka
Liikuntapaikkojenhoitajan ammattitutkinto	5	0	siirtymäajalla 31.12.2021 saakka
Valmentajan ammattitutkinto	12	8	siirtymäajalla 31.12.2021 saakka

**aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2018 tai 2019 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella. Tiedot poimittu 25.2.2019 (vuoden 2018 osalta) ja 15.1.2020 (vuoden 2019 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.*

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrissä ja tutkintojen järjestäminen Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakaantuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Tutkintojen järjestämislupia on lisätty.

Aktiivia koulutuksen järjestäjiä on vähemmän, kun on järjestämislupia myönnetty.

Järjestämislupia on paljon enemmän kuin on volyymia. Onko kaikille koulutuksen järjestäjille tarvetta.

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

On tutkinnon järjestäjiä, joista valmistuu paljon tutkintojen / tutkinnon osien suorittajia, mutta on myös tutkinnon järjestäjiä, joista valmistuu suhteessa vähemmän tutkintojen / tutkinnon osien suorittajia.

Löytyy selkeästi eroja. Variaatiota on paljon.

Näytöt voidaan suorittaa työelämässä, maantieteellisesti ympäri Suomea. Massat ovat kuitenkin Etelä-Suomessa.

Tutkintojen järjestämisen vaikuttaa alueellinen kattavuus ja yhteistyösopimukset.

Kaikki tutkinnot järjestetään suurimmalta osin suomenkielisenä.

Tehdään yhteistyötä ruotsinkielisten koulutuksen järjestäjien kanssa.

Liikuntapaikka-alalla henkilökohtaistamisen yhteydessä selvitetään suorituskielet.

Valmennuksen ammattitutkintoja suoritettu osittain ruotsinkielisenä.

Miten tulevaisuudessa säilytetään vetovoimaisuus liikunta-alan tutkintoihin, kun huomioidaan urbaanisuus, digitaalisuus, globaalisuus, reagoiminen, markkinointi ja hyvinvoinnin lisääntyminen.

Palkkataso vaikuttaa myös kiinnostukseen tutkintoa kohtaan.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Liikunnanohjauksen perustutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 4,65 %, oppilaitos 6,2 %, työpaikka 33,66 %. Ei tieto 65,93 %.
Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 1,55 %, oppilaitos 3,81 %, työpaikka 23,22 %.
Ei tieto 60,98 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 681, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja 10, vain työnantaja/työelämä 2. Opettaja 282. Ei tietoa 1732.

Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Ei tietoa.
Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 4,17 %, oppilaitos 6,55 %, työpaikka 69,64 %.
Ei tietoa 19,64 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 138, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja 9. Ei tietoa 18.

Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos tyhjä, oppilaitos 41,5 %, työpaikka 40,14 %.
Ei tietoa 18,37 %.
Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 0,35 %, oppilaitos 25,52 %, työpaikka 29,37 %.
Ei tietoa 44,76 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 160, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja tyhjä. Ei tietoa 126.

Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto

Näytön suorituspaikat ja arvioinnista päättäneet (2018 ja 2019): Ei tietoja.

Valmennuksen erikoisammattitutkinto

Näytön suorituspaikat (2018): Työpaikka ja oppilaitos 100 %.
Näytön suorituspaikat (2019): Työpaikka ja oppilaitos 43,75 % ja työpaikka 56,25 %.

Arvioinnista päättäneet (2019): Työnantaja, työelämän edustaja + opettaja/koulutuksen järjestäjä 16, vain koulutuksen järjestäjän edustaja arvioija/arvioijat ja opettaja tyhjä, vain työnantaja/työelämä tyhjä. Opettaja tyhjä. Ei tietoa tyhjä.

Tutkinto	aloituskysely/HOKS	päättökysely/näytöt
Liikunnan ammattitutkinto	4,2	4,4
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	4,1	ei tietoa
Liikunnanohjauksen perustutkinto	4,1	4,5
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	4,3	3,8
Valmennuksen erikoisammattitutkinto	4,3	4,6
Valmentajan ammattitutkinto	4,1	4,7
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto	4,3	3,8
Liikuntapaikkamestarin erikoisammattitutkinto	ei tietoa	3,9

**opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 7/2018 – 9/2019. Arviointiasteikko 1-5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä*

Pohdintoja

Osaamisen arvioinnin kaksikantaisuuden toteutuminen ja perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

Kaksikantaisuus on toteutunut osaamisen arvioinnissa.

Oppilaitoksissa järjestetään tutkintojen perusteiden mukaisia näyttöjä.

Fasiliteetit vastaavat työelämän tarpeita.

Oppilaitoksissa järjestetään näytöt niiden tutkinnon perusteiden mukaisista tutkinnon osista, joita ei ole mahdollisuus suorittaa työelämässä esim. uimahallinäyttö.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Työelämätoimikunta ei voi tehdä yleistyksiä oikaisupyyntöihin. Ei ole ollut yhtään oikaisupyyntöä käsittelyssä.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat on toiminut hyvin ja ne on laadittu hyvin.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Opiskelijapalautteiden perusteella aloituskyselyn vastaukset henkilökohtaistamisen toteutumisesta ovat olleet hyviä. Päättökyselyn perusteella vastaukset ovat olleet hieman heikompia.

Vastaajien lukumäärät vaikuttavat vastausten keskiarvoihin.

Hyvät käytännöt

Urheiluopistot tekevät verkostoyhteistyötä keskenään tutkintojen järjestämisen kehittämisen suhteen.

Vahva yhteistyö koulutuksen järjestäjän ja työelämän välillä.

Kehittämiskohteita järjestäjien toiminnassa

Vierekkäiset oppilaitokset eivät välttämättä tee yhteistyötä keskenään.

Kilpailua opiskelijoista oman toiminnan kehittämiseksi.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Uudet tutkintojen perusteet vastaavat hyvin työelämän tarpeita, mutta toki kehitettävää löytyy. Valmennuksen ja liikunnan ohjauksen tutkinnon perusteisiin on oltu tyytyväisiä.

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Tutkintojen suorittamisessa koulutuksen järjestäjä yhdessä opiskelijan kanssa on käynyt valinnaisuudet henkilökohtaistamisen yhteydessä. Valintavaihtoehtojen mahdollisuuksiin on oltu tyytyväisiä.

Lisäohjeistuksen tarpeet tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa tai ammattitaidon osoittamistavoissa

Lisäohjeistuksen tarpeita ei ole tullut esille tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa tai ammattitaidon osoittamistavoissa.

Kokemukset uusien tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Ei kokemuksia uusien tutkinnon perusteiden toimivuudesta lähteistä kerättyjen tietojen perusteella.